

ASIA

Kevan toimitusjohtajan nimittäminen

KANTELU

Kantelija arvosteli 9.5.2014 päivätyssä kirjoituksessaan Kunnallisen eläkelaitoksen Kevan hallituksen päätöstä esittää Kevan valtuuskunnalle, että Kevan toimitusjohtajaksi valittaisiin varatuomari Jukka Männistö. Männistö ei kantelijan mielestä täyttänyt viran kelpoisuusvaatimusta, jonka mukaan toimitusjohtajalla tulee olla hyvä perehtyneisyys vastualueen toimialaan. Kantelija katsoi 16.5.2014 päivätyssä lisäkirjoituksessaan Kevan tältä osin lieventäneen kelpoisuusvaatimuksia kesken toimitusjohtajan valinnan.

Myöhemmin kantelija ilmoitti 21.5.2014 päivätyssä kirjoituksessanne peruuttavansa kantelun. Kantelun kohteena oli kuitenkin korkea virka, jonka täyttämismenettelyn lainmukaisuudella on yleistä merkitystä. Tämän vuoksi asia otettiin kantelun peruuttamisesta huolimatta tutkittavaksi.

SELVITYS

Asiaa tutkittaessa ovat olleet käytössä seuraavat toimitusjohtajan valintaa koskevat Kevan asiakirjat:

- hakuilmoitus
- Jukka Männistön hakemus
- valtuuskunnan kokousten 13.3.2014 ja 20.5.2014 pöytäkirjat liitteineen
- hallituksen kokouksen 8.5.2014 pöytäkirja
- virkakirjeet 1/2014 ja 2/2014 jäsenyhteisöille
- johtosäännöt, jotka ovat tulleet voimaan 1.1.2011 ja 13.5.2014
- valtuuskunnan 13.5.2014 voimaan tullut työjärjestys

TAPAHTUMATIETOJA

Kevan valtuuskunta päätti 13.3.2014 hyväksyä Kevan uuden johtosäännön, jolla muun muassa muutettaisiin toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisuusvaatimuksena oli tuolloin tehtävään soveltuva korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys vastualueen toimialaan. Uuden johtosäännön mukaan kelpoisuusvaatimuksena olisi ylempi korkeakoulututkinto. Valtuuskunta päätti uuden johtosäännön voimaantuloajaksi 1.5.2014, tai jos päätös tulisi lainvoimaiseksi sen jälkeen, päätöksen lainvoimaiseksi tulon ajankohdan. Valtuuskunnan päätöksestä ilmoitettiin Kevan jäsenyhteisöille 4.4.2014 päivätyllä virkakirjeellä. Päätös tuli lainvoimaiseksi 13.5.2014, jolloin johtosääntö tuli voimaan.

Kevan valtuuskunta päätti 13.3.2014 julistaa toimitusjohtajan viran haettavaksi. Viranhakuilmoituksen mukaan toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksena oli ylempi korkeakoulututkinto. Ilmoituksessa kuvattiin lisäksi kokemus ja taidot, joita virka täytettäessä arvostettaisiin. Virkaa haki määräajassa 48 henkilöä, joista 17 kutsuttiin haastatteluun. Haastattelut suoritti hallituksen jäsenten, valtuuskuntaryhmien puheenjohtajien ja valtuuskunnan puheenjohtajiston muodostama valintatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi hallituksen puheenjohtaja. Haastattelujen perustella viisi hakijaa valittiin jatkohaastatteluihin ja henkilöarviointiin.

Kevan hallitus päätti 8.5.2014 yksimielisesti esittää Kevan valtuuskunnalle varatuomari Jukka Männistön valitsemista toimitusjohtajaksi. Kevan valtuuskunta päätti 20.5.2014 valita Männistön toimitusjohtajaksi. Valtuuskunnan päätöksestä ilmoitettiin jäsenyhteisöille 21.5.2014 päivätyllä virkakirjeellä ja päätös tuli lainvoimaiseksi 30.6.2014.

SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET

Keva on julkisoikeudellinen kunnallinen eläkelaitos, jonka jäsenyhteisöjä ovat muun muassa kunnat. Kevan päätösvaltaa käyttää valtiovarainministeriön asettama valtuuskunta ja hallintoa hoitaa valtuuskunnan valitsema hallitus, joka valmistelee valtuuskunnan käsittelemät asiat. Kevan toimintaa johtaa hallituksen alaisena toimitusjohtaja. Toimitusjohtajan ottaa palvelukseen valtuuskunta (kunnallinen eläkelaki 1, 2 ja 138-140 §).

Kevan toimielinten tehtävistä ja päätöksentekomenettelystä määrätään tarkemmin valtuuskunnan päättämässä Kevan johtosäännössä. Hallinnolliset päätökset, kuten johtosäännön hyväksymistä ja toimitusjohtajan valintaa koskevat valtuuskunnan päätökset on asetettava yleisesti nähtäville ja lähetettävä jäsenyhteisöille. Hallinnollisiin päätöksiin saa hakea valittamalla muu-
tosta hallinto-oikeudelta. Valitusaika on 30 päivää tiedoksisaannista (kunnallinen eläkelaki 153, 154 ja 168 §)

Kevan viranhaltijoihin sovelletaan kunnallisista viranhaltijoista annettua lakia ja luottamushenkilöt toimivat tehtävissään virkavastuulla. Kevan toimintaan hallintoasioissa sovelletaan hallintolakia. Hallintoasioissa, kuten virkanimitysasioissa tehtävät päätökset on perusteltava. Perustelut voidaan kuitenkin jättää esittämättä, jos päätös koskee kunnallisen monijäsenen toimielimen suorittamaa vaalia (kunnallinen eläkelaki 140, 142 ja 164 §, hallintolaki 45 §).

Perustuslain mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto. Taidolla tarkoitetaan koulutuksen tai työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja. Kyvyllä viitataan tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilön ominaisuuksiin. Koetellulla kansalaiskunnolla tarkoitetaan yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tul-

---

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

---

kittava yhteydessä viran kelpoisuusehtoihin ja otettava huomioon viran nimike, tehtäväpiiri ja konkreettiset työtehtävät (perustuslaki 125 §, HE 1/1998 vp).

Kevan toimitusjohtaja vastaa hallituksen alaisena Kevan toiminnasta ja taloudesta sekä tekee päätökset asioissa, jotka sisäisten määräysten tai niiden nojalla tehtyjen päätösten nojalla eivät kuulu muiden päätettäviksi. Kevan toimitusjohtaja on virkasuhteessa. Toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto. Valtuuskunta valitsee toimitusjohtajan vaalilla, jossa valituksi tulee eniten ääniä saanut henkilö (Kevan johtosääntö 15, 17 ja 18 §, valtuuskunnan työjärjestys 9 §).

Oikeuskanslerin tehtävänä on valvoa, että viranomaiset, virkamiehet ja julkista tehtävää hoitavat noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai yhteisön menelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta (perustuslaki 108 §, laki valtioneuvoston oikeuskanslerista 4 § 1 momentti).

OIKEUSKANSLERIN TEHTÄVÄ VIRKANIMITYKSEN ARVIOINNISSA

Virkanimitysasioissa oikeuskanslerin tehtäviin ja toimivaltaan kuuluu arvioida, onko nimitysmenettely ollut oikeudellisesti moitteeton. Nimitysmenettelyn arvioinnissa tutkitaan, onko päätöksentekomenettely ollut lainsäädännön mukainen sekä onko nimityspäätöstä valmisteltaessa ja tehtäessä otettu huomioon julkisten virkojen yleiset nimitysperusteet ja asianomaisen viran säädetyt tai määrättyt kelpoisuusvaatimukset.

Virkanimityksiä arvioitaessa voidaan monesti todeta hakijoina olevan useita ehdokkaita, jotka oikeudellisin perustein voitaisiin nimittää virkaan. Oikeuskanslerin tehtävänä ei ole osallistua sen arvioimiseen, kenet näistä kärkihakijoista tulisi valita, vaan tämä on nimityspäätöksen tekijän tehtävä. Nimityspäätöksen tekijällä on oikeudellisten rajojen puitteissa harkintavaltaa muun muassa sen suhteen, miten virkaan kuuluvien tehtävien asettamia vaatimuksia ja hakijoiden ansioita painotetaan. Tämä koskee myös hakijoiden koulutuksen, työkokemuksen sekä viran tehtäviin perehtyneisyyden keskinäistä painotusta hakijoita vertailtaessa.

RATKAISU

Arviointi

Kevan toimitusjohtajan palvelussuhde on kunnallinen virkasuhde, johon nimitettäessä sovelletaan päätöksenteon ajankohtana voimassa olevia kelpoisuusvaatimuksia. Kelpoisuusvaatimuksista määrätään Kevan johtosäännössä, joka on tullut voimaan ennen viran täyttämistä. Julkisessa hallinnossa voidaan määräysten antamisen jälkeen ryhtyä ilman eri valtuutusta määräysten täytäntöönpanotoimiin jo ennen määräysten voimaantuloa. Siten toimitusjohtajan viran hakumenettely on ollut mahdollista käynnistää ennen kelpoisuusehdot sisältävien määräysten voimaantuloa. Näin meneteltäessä hakuilmoituksessa ilmoitetaan ne kelpoisuusvaatimukset, jotka virkaa täytettäessä tulevat olemaan voimassa. Kevan toimitusjohtajan kelpoisuusvaatimuksia ei näin ollen ole muutettu tai sovellettu virheellisesti nimitysmenettelyn aikana. Toimitusjohtajan nimityksessä ei ole muutoinkaan poikettu siitä, mitä nimitysmenettelyltä edellytetään lainsäädännössä ja sen nojalla annetuissa määräyksissä.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

Johtopäätökset

Kevan toimitusjohtajan nimityksessä ei ole saadun selvityksen perusteella syytä epäillä lain tai virkavelvollisuuksien vastaista menettelyä. Asian tutkiminen ei tämän vuoksi ole johtanut toimenpiteisiin.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Esittelijäneuvos,
Osastopäällikkö

Maija Salo

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi